

ДІЛО

виходить щодня рано

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. шадн. 143.322
Адреса для телеграм:
„Діло“, Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописи не повертаються.

ПЕРЕДПЛАТА В КРІЮ:
Місячно 5-00 зол.
Чвертьрічно 15-00
Піврічно 30-00
Річно 60-00

ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці і Євро-
пі, Франції, Італії, Бельгії 20 фр. фр.
Італії 7-50 зол., Швейцарії 7-50 зол.,
Швейцарії 5 шв. фр., Чехослова-
чії 30 ч. к., Румунії 150 лей, Бос-
гарії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол.,
Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарні: 29-26.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
25 сот.

Ювілейна осіння збірка „Рідної Школи“.

(ВІД 25. ДО 31. ЖОВТНЯ 1931.)

У жовтні ц. р. минає 50 літ, коли вимоги життя заставили тодішніх передових українських громадян розпалити вогнище рідної науки й виховання — створити „Рідну Школу“.

Справа рідної школи і рідного виховання — це підстава і безперечно найважливіша справа для життя та розвитку кожної нації. Тому силою обставин „Рідна Школа“ з малих початків зросла нині в могутню всенародно устанovu.

Не було й нема ніякої справи, що в ділянці шкільництва дотикає український народ, а якій „Рідна Школа“ не займала б становища згідно з потребою і честю свого народу.

На руїнах українського державного шкільництва творить і удержує „Рідна Школа“ приватні, всенародні, середні і фахові: торговельні та промислові школи, учительські семінарії, збірні лекції, диточі садки і захоронки, ремісничі вартати, різного роду фахові практичні курси і бурси, закладає диточі і загальні бібліотеки, переводить шкільні публіцисти, веде боротьбу за участь українських громадських чинників у шкільних радах та оборону українських родичів перед неслухняними шкільними адміністраціями карамі і т. п. Отсе в загальному рами, в яких обертається діяльність „Рідної Школи“.

У зв'язку зі сучасною катастрофою державного шкільництва в Польщі, ліквідацією тисяч шкіл і каяє та редукацією десятків тисяч учителів — поверх мільон літворт опинився поза школами, а в тому сотки тисяч і української дітвори. Ця обставина вкладає на нас обов'язок поширити рідношкільну діяльність та не допустити до того, щоб українські діти виростили без науки і знання, бо в нинішніх часах загального поступу і культури — народ аналіфбетів призначений на загибелю.

На це все треба великих фондів. Іх не дасть нам ніхто посторонній, тільки український народ мусить їх сам скласти і дати „Рідній Школі“ матеріальну змогу продовжувати і поширяти свою велику творчу працю, — необхідну для життя нації.

Львівське Вовєдство рескриптом з дня 15-го жовтня 1931, ч. Б. П. 93/квст. 31, дало вже дозвіл на прилюдну ювілейну збірку на „Рідну Школу“ на своїй області в часі від 25. до 31. жовтня 1931, а є повна надія, що й станіславське та тернопільське вовєдства дадуть такі дозволи, про що своєчасно оголосимо в пресі.

Визнаємо всі рідношкільні, освітні, культурні й економічні установи, визнаємо українських свідомих громадян по повітах і по громадах негайно позакладати повітові і місцеві збіркові комітети та приготуватися до поголовної збірки в грошах і натураліях на „Рідну Школу“.

Подбати, щоб не було ні одної української громади, ні одної української установи, ба, ні одної одиниці, що в теперішній час, коли важиться доля нації — не докинули би своєї жертви на її найживотніші потреби.

У часі прилюдної збірки (від 25 до 31. жовтня) в кожній українській хаті всі вікна повинні бути украшені ювілейними наліпками „Рідної Школи“ (1 штука 10 сотників), а груди кожного українця і кожної українки повинні украшати артистично виконана емальована відзнака „Рідної Школи“ (1 штука 1 зол.). Заможайте телеграфічно або телефонічно ювілейні наліпки і ювілейні відзнаки по адресі: „Рідна Школа“, Львів, Ринок 10 (число телефону 77-52).

Зіставлення ювілейної осінньої збірки по громадам і повітам переслати найдає до 15. листопада 1931., подаючи при цьому імена осіб, груп, товариств і організацій, які положили найбільше труду, щоб ювілейна збірка дала найкращий вислід. Такі зіставлення не обійдуть потрібні для використання в пресі.

Вислід щогорічної ювілейної осінньої збірки на „Рідну Школу“ стане мірою патріотизму даної області й тамошніх осіб.

ЗА ГОЛОВНУ УПРАВУ „РІДНОЇ ШКОЛИ“:
Ілля Кокорудз ар., Д-р МIRON Коновалець ар.
голова секретар.

Посол Лучкович про Канаду.

З розмови представника „Діла“ з канадським гостем.

При нагоді свого побуту в нашій Редакції ділився посол канадського парламенту в ставі п. Михайло Лучкович своїми враженнями й помічаннями з поїздки по Європі, зокремаж по Румунії, де, як відомо, стрінувся він близько з українським населенням і його представниками на Буковині. В розмові з ним торкнувся наш представник м. ін. також теперішньої господарської ситуації в Канаді та положення в канадській домінії різних національностей, в тому числі й української. І їх становища до уряду домінії. Про ці справи пос. Лучкович висказався так:

Канада, якої населення не досягло ще 10 мільйонів душ, а територія якої небагато менша

від території цілої Європи, переживає тепер під господарським оглядом скруту. Скрута та доволі тяжка, але в Канаді стільки піонерів, стільки трудолюбивого й меткого населення, що — нема сумніву — вони дасть собі з нею раду. Наше населення — казав пос. Лучкович — уміє, як треба, закотити рукави й енергійно боротися з лихом, тому ми віримо, що з тої скрути, яку ми тепер переживаємо, вийдемо переможно.

Найбільшу скруту під господарським оглядом переживають у Канаді широкі круги фермерського населення, яке продукує головний пішеницю. Нормально в Канаді збір пішениці дає 400—500 мільйонів бушлів річно, а з того

всього лишається в Канаді на домашні потреби, засіли і т. д. всього около 100 мільйонів бушлів. Головним ринком збуту на канадський пішеницю була досі Англія, але в останніх кількох роках Аргентина, Австралія, а також СРСР стали висилати чимраз більше пішениці до Англії і є інші поважні конкуренти Канади в цьому відношенні. Звідси й пішла криза серед фермерів, які в Канаді, як відомо, господарюють на велику скляно, мають багато господарських машин і т. д. Ті машини закупають вони свого часу за добрі гроші, очевидно — як всюди — погодились на солоті ратами, яких тепер з уваги на небузальний упадок цін на свої продукти не в силі виплатити.

Залюрокую тому, що фермерство поборє насильно кризу, є м. ін. також видатна поміч офіційних чинників Канади для фермерів. Так канадський парламент в Оттаві ухвалив 100 мільйонів доларів допомоги для фермерів і робітників, але цієї допомоги не будуть їм виплачувати готівкою, тільки за ті гроші будуть будувати дороги, залізничні шляхи, мости, дома прилюдного житку то-що. Таким чином безробітне населення найде роботу, а держава збогатиться на нові шляхи, дома і т. д. При цій нагоді пос. Лучкович простув те місце зі свого інтерв'ю, що його приніс до „Діла“ з п'ятниці 16. ц. м. за черновецьким „Часом“, в якому каже, що партія фермерів, до якої належить і посол Лучкович, дістала від держави 100.000 доларів субвенції. Не 100.000, але 100 мільйонів доларів, і не для партії фермерів, але для загальної потреби робітного населення призначені ті гроші, що підуть на ведення ріжних робіт.

В дальшому заявив пос. Лучкович, що неправдою є, немов би найбільше безробітних в Канаді рекрутувалося зпоміж фермерів. Тільки по містах є багато безробітних, по фермах їх не видно. В цілій Канаді нараховують під цю пору ок. 200.000 безробітних.

Щодо положення ріжних національних груп в Канаді, то всі вони там дуже лояльні громадяни. В Канаді — казав пос. Лучкович — нема такого меншинного питання, як у ріжних європейських державах. Бо хоч усі чужинці ходять в Канаді до англійських шкіл, то ніхто не боронить їм учитися своїй рідній мові — навіть у державних школах, по 4-й годині дня, з чого вони й користаються.

ФУТРА! Ф-ма С. ФІШ ФУТРА!

Львів, Гетманська 24.

Рік заложення 1907.

тел. 13-60.

тею дорогою звертає увагу П. Т. Калентел, що подбала у своїм магазині на бижутерію сени за футра та футрані ширки. всякого рода, якості, колірні та фасони по дуже знижених цінах — Ціна футраного плаща не ріжниться майже від ціни плаща з матерії.

Всіх замовлення виконуються у власній першорядній роботі в найкоротшому часі.

Загально можна сказати, що чужинці в Канаді почувалися добре і є певним та надійним елементом. Чужинці вчать знаменито в школах і щодо здібностей можна їх сміливо поставити поруч уродини канадійців. Ворожнечі поміж ними нема, бо на вітній землі нема до цього ніякої причини. Канада трактує всіх громадян однаково і не звертає ніколи уваги на їх національну чи расову приналежність.

3 польської преси.

Перші відгуки проєкту ППС про територіальну автономію для українців.

НАПАСТЬ „КУРЕРКА“ НА... ТАДЕЯ ГОЛУВКА.

У вчорашньому числі „Діла“ ми зreferували об'єктивно історію і зміст проєкту територіальної автономії для земель у Польщі, замішаних українською більшістю, який польські соціалісти (ППС) оголосили три дні тому у варшавському сеймі. Від спрещування нашого становища до того проєкту та мериторичної його оцінки ми стрималися до часу, поки він прийде під обробку в адміністраційній комісії сейму. Зате деякі польські газети зайняли до нього відразу своє становище, присвятивши йому обширні передові статті.

Очевидно, що першим поспішився краківський „Листогроми Курер Подземний“, (хтож би інший!) маніфестуючи зараз у наголовку своє „захоплення“ тим проєктом: „Соціалісти хотять ві східних земель Річчосполитої зробити державу в державі“. — „Божевільний проєкт автономії в власній сеймовій для Сх. Малополющі, Волині і частини Полісся!“.

Очевидно, що було образом для терпеливого паперу переливати на нього все неприємне версія, вибазікане в отій новій істеричній атаці української зброї й ненависті краківського трубадура. Цим разом, крім українців, вилито там величезне ведро пахощів і на польських соціалістичних діячів. Чого там біла ППС не почувала? Що вона перелічувала Льюда Джорджа (!) в любові українців і руйнуванні Польщі, що станула на послуги українцям і німцям і Вальдемарасові і всім іншим темним силам і т. д. і т. д. Проєкт ППС, каже „Курерок“, це „жахливий внесок, який бє в найбільше суттєві інтереси народу“. „Курерок“ пророкує теж відразу, що „напалювання тих червоних загін буде у сеймі одностайне“. Найбільше боїться „Курерок“, що вої в Польщі і за кордоном, які не в захоплені українсько-польською лієністю, будуть тепер покликуватися на ППС, що ось — мовляв — не лише українці домагаються своїх прав, але й багато з поляків признає цим вимогам слушність. „Курерок“ бє на тривогу:

„Оце за кілька днів віетка про соціалістичний проєкт розійдеться по світі. Й розтрубить протипольська пропаганда і дасть їй новий жир. Ця пропаганда буде кричати на всі сторони:

„Ось не лише ми, яких підозріваєте, що ми Польщі неприхильні, стверджуємо, що не можна втримати того, що є на сході Польщі. Робить це теж велика польська партія. Польські соціалісти стверджують, що автономія Східної Галичини, Волині і Полісся є koniecznością, є потребою і постулатом справедливості. Лише польський уряд і польські націоналісти противляться цьому, гноблячи українську меншину“.

Дуже ликає „І. К. Ц.“ перспектива таких голосів і він паскудно лезе... Головну вину того кроку ППС „Курерок“ добачує у

Українці в Канаді почувалися в загальному теж добре. За останні роки наше населення зробило там значний поступ на всяких полях і виробило собі велику пошану та довіря, як працьовитий, здібний і наскрізь творчий елемент. Нема сумніву, що йдучи далі цим шляхом, українці в Канаді здобудуть собі не тільки добробут, але й загальне признание.

„затраті найбільшійших провідників та занеку почуття відповідальності за свої слова і діла“.

Повинний зворот звучить вже зовсім гумористично. Бо в історію відомою річю, що над ним нішим проєктом ППС працювали в 1924-5 рр. й вислизували його три найбільші провідники тієї партії у польському сеймі: Даминський, Перль і Діаманд (два останні вже небішники) та три інші з молодших — Неземляковский, Чапінський і — Тадей Голуко і що саме цей останній був фактичним творцем ідеї того проєкту та фактичним автором проєкту!.

НЕРПУЧІ ВИХИЛЯСИ „ЧАСУ“.

Друга краківська газета „Час“ (з 16. п. м.), у власній передовій статті „Спроба розв'язки української проблеми“ („кwestii ruskiej“) не знає, на яку ногу стати. В розумному і річевому вступі признає, що урегулювання мовної проблеми прийшло розмірно легко лише в Швайцарії і — недавно — в Бельгії саме лише завдяки територіальному розмежуванню спірних теренів. Однак потім об'єкційно зовсім проєкт ППС і з практичного боку і засадничого, хоч і не хоче відкидати проєкту автономії „а ліміне“ при обмірковуванні української проблеми.

Яка дійсно вичікує часної і розумної розв'язки в душі безоглядної національної справедливості.

Тут, ні сіло ні пазо, накидається на „нерозумну і негідну“ тактику „малопольських русинів“, від яких жалає м. і. „пацифікації умів“ (!) (на шість, не гадаю, чи треба цю „пацифікацію“ перекладати відомими методами), але при кількі знову признає проєктові ППС позитивну вагу, а то у 2-х точках: що цей проєкт викликає дискусію і що з площини чистої теорії входить розв'язку української проблеми в Польщі на площину практичних міркувань.

З усіх уваг „Часу“ видно ясно одно: що його редактори й політичний табор польських консервативів, який він заступає, сам ще не в з собою в порядку, як приступати до тієї проблеми.

— 0 —

Повстання на Кавказі.

Грузинське пресове бюро в Женеві повідомляє в Тифлісі про протирадянське повстання на Кавказі. Населення Азербайджану й Вірменії прогнали в багатьох місцевостях радянську владу. Червоної військової відділи зі зброєю в руках переходять до повстанців, які заганували вже над значною частиною краю. Деяких вишніх старшин і комуністичних агітаторів арештовано в Метекі. Повстанці відкинули радянську пропозицію переговорів. Боротьба загострюється з дня на день.

— 0 —

ФЕБЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 18. ЖОВТНЯ 1931.

МИХАЙЛО ДРАГАН.

3)

Перша виставка А. Н. У. М.

II. Підсумки виставки.

Наше новітнє мистецтво не викazuje того органічно-послідовного росту, що мистецтво на Заході. Виною тут умовин нашого життя, які не сприяли буйному розвитку мистецтва. Вправді не бракувало нам винахідливих сил, що піднімались пера на європейський рівень, але віддалі від безсередків мистецького життя не давала їм змоги стати в авангарді боротьби за нові мистецькі можливості. Щойно найновіші часи внесли деяке оживлення в наше мистецьке життя, завдяки численній еміграції на захід Європи. Деякі з наших висунулися там навіть на передові місця міжнародного мистецтва (Архипенко), здобувачи розголос і признание в світі.

Перша виставка АНУМ в „Нац. Музею“ дала почин до зближення мистців з громадянством. І спроба ця мала несподіваний великий успіх. Коли назирали ми на виставку, наші представники

нового мистецтва відчували, що їх мистецтво є настільки новаторське на рідному ґрунті, що не легко могло би вже знайти загальне зрозуміння, — тому рішили запросити до участі у виставці мистців французьких та італійських, уже з іменем, які давали б ілюстрацію нових змагань у західно-європейському мистецтві.

Розуміється, що метою участі чужинців у виставці зовсім не було дати хоча би помешений образ стану теперішнього західно-європейського мистецтва, бо на те нас тепер не стати, ніж хоч би з матеріяльних оглядів. Але й побачити вперше широкій громадській масі нечисленні зразки чужого мистецтва — це безумовно велика користь, а в наших умовинах і немаловажна подія. Факт той стрінувся з загальним зацікавленням і відбився голосним гомоном в редакціях мистецької критики у всіх львівських пресі. Очікувати подібних рецензій на французьких та італійських учасників виставки було годі, бо не мистці, яких творчість далеко виходить поза позначки зразків їх творів. Всітаки Северіні та Тоні з італійських та Жаєн і Олі з французьких і кількістю і якістю заступлені на виставці достатньо. Може бути, що слідуєча того роду виставка вийде поза звичайні рамки певної спроби

Вісти з „Просвіти“.

Свято книжки в краю. — Анкети в Рогатині і Глинянах. — Життя у філіях: Делятин, Бучач, Грималів, Тернопіль, Підгайці, Збараж, Львів. — Справа журналу „Життя і Знання“. — Внутрішня позичка. — „Дар Просвіти“.

Смерть голови Т-ва, свято книжки та розпачання внутрішньої позички наблизили широкій відгомін в українській пресі. Зокрема у зв'язку зі святом книжки появилися змістові статті в „Ділі“, „Часі“, „Новому Часі“, „Меті“, „Громадському Голосі“ й інших часописах.

Підготовка свята книжки ведеться в край доволі інтенсивно, але спізнєні роботи в полі пересувати цю акцію на місяць листопад. З дальших відомостей про підготовку свята книжки слід зазначити, що філія в Рогатині відбула у сіа справі 4. X. повітову анкету. Вирішено, що кожна читальня упорядкує в місяці жовтні свою бібліотеку, влаштує свято книжки і доповнить читальняну бібліотеку книжками на суму від 50 до 100 зол. Сама ж філія влаштує 6 районів свята книжки з популярними рефератами, співами і деклямаціями. Крім цього ці районні свята будуть отримувати з виставкою книжки. Дня 11. X. відбулася повітова анкета в Глинянах при участі делегата Мат. Т-ва. В справі свята книжки вирішено, що має відсвяткувати його кожна читальня. Філія задумує в своїй осідку влаштувати виставку книжки. Крім цього порушено на анкеті справу внутрішньої позички та створено для її переведення повітовий комітет з визначних громадян. Філія в Делятині підготувала свята книжки по читальнях свого району. Відсвяткувала це свято вже читальня в Осилах Білих, а сама філія святкуватиме 18. X. ц. р. Філія в Бучачі вела підготовку свята книжки по своїх читальнях, а сама філія святкуватиме 1. XI. 1931 р. Дальші повітові анкети заплановані дня 15. X. в Грималові, 16. X. в Тернополі, 19. X. в Підгайцях а 23. X. в Чорткові. Філія в Збаражі вистаралася про дозвіл на переведення збіжної збірки, щоб доповнити читальняні бібліотеки. Філія Львів-нові вистаралася теж про дозвіл на збірку в днях 21. і 22. XI. в натуральних і грошових доповнення читальняних бібліотек. У яких напрямках йде підготовка свята книжки по інших філіях, повинно канцелярія Т-ва не дістала відомості. Слід ще раз підкреслити, що пропаганда в тій справі ведена в пресі дуже сполукарнувала свято книжки. Взагалі відношення преси до останніх часів до всіх справ Т-ва є дуже річеві і прихильні.

Всез такі з заповненого в пресі матеріалу слід і їм правді спростувати деякі цифри, які не відповідають дійсності. А саме в статті в „Новій Зорі“ з 8. X. ч. 76. написано, що дефіцит журналу „Життя і Знання“ становить 70,000 зол. На ділі дефіцит цей згідно з білянсами Т-ва становить у році 1928-29 — 7,706.73 зол. у році 1929-30 — 8,281.72 зол., а в р. 1930-31 приблизно (біляс не замкнений) 5,000 зол. Разом становить дефіцит журналу за 4 роки існування 20,988.45 зол. з цього і платня урядовця, який крім адміністрації журналу веде підручну касу та книжкові магазини Т-ва. Така неточність замість помсти Т-ву, може поширити між громадянством дезорієнтацію і викликати просто протилежні на-

Проти обструкції, гемороїдам, набуренням у шлунку і кишках, застої в утробі й селізії бода хребта поручають пити природну гірку воду „Francia Józefa“ кілька разів денно. В усіх апт. і др.

Якже представляється нове наше мистецтво в особах учасників виставки і в якім відношенні стоїть до мистецтва чужинців?

Українська частина виставки складалася з трьох груп: 1) з праць зорганізованих членів Асоціації Незалеж. Укр. Мистців, 2) незорганізованої групи париських мистців і 3) з творів запрошеного до участі у виставці О. Новаківського і його учнів.

Безумовно, найбільш новочасними засобами оперують наші мистці, що живуть на чужині: Андриєнко, Вугоча, Глушенко, Гордінський, Грищенко, які не лише вповні опанували нові мистецькі засоби, але яких індивідуальність посуває українське мистецтво значно на західно-європейській позичці. Одні з них як Андриєнко, Глушенко і Грищенко не виказують ніяких зв'язків з традиціями українського мистецтва. Вони йдуть з ходом європейського мистецтва.

*) До речі ред. М. Голубень дуже позитивно коли в „Часі“ піддав в сумнів оригінальність Андриєнка. Мав би йому не вілити, що Андриєнко є одним з передових творців сучасного театру з окремою індивідуальністю не в передовій роки. Га. про не хоча б „Історію російського театру“ Г. Ф. Міллера, де Андриєнко поставлений на творчому власного творчості.

(Докінчення буде.)

оборону Галича перед наступом мазепинців". Мовляв — „Галич руський і ми не дозволимо на українські маніфестації“ — Та проте свято відбулося величаво, що признають не лише свої, але й чужі.

Атмосфера в Галичі ще й досі не внясна.

Сім ліктів кваші.

У „Курєрі Львовськiм“ з 17-го жовтня читаємо таку замітку:

„Тоді, як З. А. С. П. через свою роботу довів до того, що львівські театри — не діяльні, бо грає тільки трупа п. Семашкової — українці живо заходяться, підготувавши працю, щоб поставити власний постійний театр. На зомівку мають на приміті сальо „Просвіти“ на Личакові. Усією тією імпресією піклується „Театральна Кооператива“ і „Театральна Фондація“.

Постійний український театр у Львові! І де? В сальо „Просвіти“ на Личакові, де не можна помістити дітей 4-х клас „Рідної Школи“, коли дають там аматорську виставу! Дуже можливе, що „Курєр Львовськiй“ має на думці вистави під голим небом, як! мiг би наш „Комітет будови театру“ давати на площі при вул. Льва Саніги, де стоять будки з хліборобськими машинами і ву́тілям.

А краківський „Лявостровани Курєр Подзвiли“ приносить одночасно (в числі з 16-го) фейлетон Генрика Збжхтовського, про костел на Личакові і там знаходимо такі ревеліції:

Провокації, погрожування, дикі напади — на порядку дня. В сторону органів влади звертаємося з домаганням, щоб вони станули на сторожі правопорядку та потягнули вже раз винних до відповідальності.

„Не тільки релігійні огляди промовляли за будовою святині в тій частині міста, куди в останніх роках найсильніше спрямували українці свою експанзію, засновуючи при допомозі невичерпаної святоюрської каси цілу низку церков і монастирів (Василияни, Студити), бурс, будівельних і споживчих кооператив. У тій найкращій і найбільше мальовничій частині кресового міста...“ мешкає саме сам автор цієї статті, напроти низки домиків української кооперативи „Власна Хата“. Отже чи виходить із хати чи вертається опівночі домів завісиди чує на тій вулиці українську мову. Із цього поет із професійною уявою створив „цілу низку церков і монастирів, бурс і кооператив“ на Личакові!

А тому, що весь цей фейлетон кінчиться чотирма строфами оди до Бога, щоб дав „спокій і згоду нашій польській землі“, кінчимо і ми звостом Пегаса:

Як колись, поете, йтимеш від „Атлеса“

Натхнений після порції пипасиків і пива.

Дай Боже, щоб Личаків вкрила густа маса

Українських церков і кооператив.

Комуністичні заворушення у Берліні.

У деяких ділянках Берліна вибухнули комуністичні заворушення. Підчас боротьби з полі-

цією був ранений один комуніст; 150 осіб поліція арештувала.

Гітлер проти Брінінга.

У відповіді на останню промову канцлера Брінінга в райхстагу провідник національних соціалістів Гітлер оголосив відкритий лист, в якому викинув теперішньому уряду безоглядну айну. Гітлер заперечує, будто би національні соціалісти хотіли вийти до кабінету Брінінга. Від останніх виборів до райхстагу його партію усунуто від впливу на уряд. Боротьбу з теперішнім урядом він уважав „історичною необхідні-

стю“. Не можна вести німецької політики наверх, опираючися виключно на пацифістів, марксистів і демократів. Завданням райхсверу повинна бути оборона краю перед нааверхним ворогом, зате уряд Брінінга хоче жити збройну силу для вдержання свого режиму в нутрі краю. Лист кінчиться заявою, що кабінет Брінінга в останню запору на дорозі до перемоги національно-соціалістичного руху в Німеччині.

Радянські довги.

Англійські фінансові кола побоюються, що Радянщина не зможе викупити векسلів, платних з кінцем п. р., яких сума доходить в Англії до 7 міль. ф. шт. Показується, що загальна сума радянських довгів, затягнених в Америці, Англії,

Німеччині, Польщі та Швеції, доходить до 3 і пів мільярда зол. Покриття на це лежить чи навіть тимбілше, що загранична торгівля Радянщини виказала в останніх 6 місяцях дефіцит у висоті 151 мільонів рублів.

Грошеві труднощі на німецькому кордоні.

Девізовий розпорядок німецького уряду, пажий від 3. п. м., робить великі труднощі особовому рухові на границі. Відчувають його особливо пасажирі, що приїждять на короткий час до Німеччини або переїждять крізь німецьку територію до інших країв. Розпорядок дозволяє вивозити з Німеччини гроші й цінні папери тільки до висоти 200 марок. Згідно з тим розпорядком

всі приїзди особи мусять на німецькій границі звернутися до митного уряду, який видасть їм посвідку з зазначенням грошової суми або цінних паперів, що знаходяться в їхньому посіданні. На підставі такої посвідки вільно їм опісля таку суму грошей вивести з Німеччини, але тільки до 4 тижнів від дати виставлення посвідки.

Японія проти Союзу Народів.

В Женеві радив 13. п. м. комітет п'ятох, зложений з представників Франції, Вел. Британії, Німеччини, Італії й Еспанії. Предметом наради була справа поладнання японсько-китайського конфлікту, зокрема справа запрошення до участі в нарадах Ради Союзу Народів представників Зєдинених Держав. У нарадах брали участь також представники Японії та Китаю. Тимчасом прийшла відповідь японського уряду в цій справі. Відповідь поклає причини, задля яких Японія не може згодитися на пропозицію Ради Союзу Народів запросити Зєдинені Держави до участі в нарадах над манджурським конфліктом. Японія була би вдоволенна з постійної участі Зєдинених Держав у справах у справах Союзу, але ніяк не може згодитися на одноразовий виступ Америки в справі манджурського конфлікту.

Одержавши японську відповідь, Бріан скликав тайне засідання Ради з участю делегатів Німеччини, Англії, Еспанії та Італії. Обмірковували подрібно ситуацію, що впливає зі становища Японії, й поки що нічого не рішили.

Як повідомляють з Токіо, американський консул в Харбіні й один з вищих урядовців посольства в Токіо виїхали в поїздорж по Манджурії Японії вважають це висловом незгоди

Зєдинених Держав до офіційного представлення манджурських подій японським урядом.

Вся японська преса виступила гостро проти втручання третьої сторони в манджурський конфлікт. Всякі інтервенційні проби Союзу Народів рівнозначні з нехтуванням виняткових привілеїв, які Японія має в Манджурії. Кожна інтервенція в користь Китаю тільки продовжує конфлікт. Японська преса заявляється врешті проти евакуації японських військ з Манджурії перед остаточним улаштуванням усіх спірних справ.

В Нанкіні влаштували китайські студенти протияпонську демонстрацію, наслідком чого японські офіційні кола рішили покинути місто.

Радянська преса повідомляє, що коло 100 китайських організацій в Манджурії підписало петицію до ванкінської влади, домагаючись негайного налаштування нормальних взаємин дипломатичних і торговельних з Радянщиною.

Одночасно Японія вислала нові війська до Манджурії. До Сіуїні, 80 км. на північ від Мукдену, прибуло п'ять потягів з піхотою і кавалерією. Японські війська придержали два поспільні потяги, що їхали з Пекіну до Мукдену. Всі місцевості довж манджурсько-китайської залізничної обсяжності сніжками японськими військами

Знав, що Японія приготувалася до військової акції на півночі від Мукдену.

З огляду на все те, об'єднання обох китайських урядів, ванкінського й кантонського, являє гострої актуальності. Мировна конференція обох урядів скликана до Шангаю на 20. п. м.

ЖАДАЙТЕ
французьких паперців
до курення. **JOB**

НОВИНКИ

— Євген Говиківич веде свою роботу в бунтер у Львові, вул. Домініканська 4. Тел. 67-54. 404

— З цензурних практик у Львові. Від В-ва „Русалка“ одержали ми такого листа: Прокуратура карн. суду у Львові, до ч. 463/31 з дня 30. вересня п. р., сконфіскувала два календарі В-ва „Русалка“ та забрала до городського староства наклад календарів від переплетника. В-во було примушене видирати сконфісковані місця, друкувати наново 6 сторінок і відплатити їх до календарів; ці заходи для врятування календарів коштували 600 зол. не рахуючи особистих клопотів видавця та спізненої доставки календарів до книгарень. Видавець погодився з долею, бо коли було щось каригідне у календарях треба відбутися відповідну кару. Та недавно дістав власник В-ва письмом зі суду, яким суд касує конфіскацію календарів, бо мовляв, „не можна в них найти щонебудь каригідного“.

— Ініціативний Студентський Комітет Львова визнає всіх студентів(ок) високих шкіл та гімназійних, семінарійних і ліцейних абсолювентів(ок), мешканців великого Львова, до реєстрації. Реєстрацію переводитимуть дижури Комітети в канцелярії Т-ва Прихильників Освіти — Львів, вул. Супіньського ч. 21 — з днях від 19. до 31. жовтня п. р. в понеділки, середи і п'ятниці в год. 19.—20., у вівторки, четверги і суботи в год. 13.—14. Участь усіх студентів(ок) обов'язкова — За Комітет: Богдан Ластовський, Ірина Гладка.

— Влом до української молочної. Пишуть нам: У ночі з 14. на 15. п. м. невідомі злочинці вломилися до кооперативної молочної в Ладанцях, перемишлянського повіту. Вломники розбили касу й забрали кількості золотих; поліція шукає за ними.

Тадей Цветлер і С-ка.

Ново відкритий фабричний склад сукна і вовняних товарів.

Львів, пл. Марійська 8. (Дім Шрекхера) Тел. 38-43

Поручає на кожний сезон великий вибір мужських і жіночих новостей з бальських фабрик.

Крепи фракони, смокінгові та плащі. Шелюти. Камгарни. Покриття на футра. Ціни точно фабричні.

— Конфіскація збірок поезій У. Кравченко: Для Неї все! На днях, сталася нашій велимишновій Ювіляції У. Кравченко велика кривда. Низку плодів її великого духа, що сплетені у невимірну китицю квіток старанно побачили світ, надіялися зайти у кожную хату, кожні руки й розбудити духа, забрала поліційна влада. Поезії, друковані вже в більшій частині по різних часописах і журналах, перейшли швидко цензуру. Забрали нічною порою, з ревізіями й при цьому заявили, буцімто поетка не мала дозана, як У. Кравченко, що приїхала з Росії і т. д. Інші примірки, яких ще не вислано до Перемишля, забрали у видавництва „Загальна Книгозбірня“ в Коломиї. Вправді внесено спротив в справі конфіскації, але чи вислід буде позитивний, ніхто не знає. — Яр. М.

— Ревізія й арештування. В ночі з 13. на 14. жовтня в селі Чижиківі, пов. Львів, повибивахтось шибів господарів: Петра Суха і Сенька Шпаковського. Кажуть, що причинники стріляли з опісля винісши чорну хотору на хрест біля церкви. Господарі, які потерпіли шкоду, дали знати на постерунок держ. поліції в Галич. Поліція перевезла ревізію у більш свідомих селян й арештувала (хоч нічого не найшла) — Павла Фориця, Василя Чепіля, Степана Бізана, Миколу Дрелиха, Андрія Даюка й Василя Лучинського. Двох перших випущено на волю.

— З львівської хроніки. Авто 91529 під кермою Карла Каміньського наїхало, на розі Рівницької вул., на 20-літню Роз. Квітківську. За невадний влом до палярні кави Ріда, приву Рутковського, відпочивають у холодній Жигмунт Трави, Мих. Цонт і Людвик Димитраш. — З канцелярії інж. Осипа Торна, при вул. Сикетувській, забрали нічні гості машини до по-

3-6

Обв. І Колодницький, Яр. Сена. Вол. Гіона.
І Ст. Бокало вийдуть на волю.

Театри.

Великий Міський Театр:
Субота, 17 жовтня, година 7:30 веч.
„Поворот посла“, комедія.
Неділя, 18 жовтня, год. 3:30 попол.
„Поворот посла“, представлення для
шкільної молоді.
Неділя, 18 жовтня, година 7:30 веч.
„Буря у скляній воді“.

Театр Річнородностей:
Субота, 17 жовтня, год. 7:30 вечором
„Колосанка“.
Неділя, 18 жовтня, год. 3:30 попол.
„Моральність пані Дуалської“, год. 7:30
веч. „Колосанка“.

Кіно.

АПОЛЬО: „Дес'яток із Павлика“.
КЛАСІНО: „Мадам Сатан“.
ЛЕВ: „Баварський експрес“.
МАРУСЕНЬКА: „Дорога упадку й
ганьби“.
МІРАЖ: Звукова фільма: „Синій ме-
телик“ (Марія Дітріх, Еміль Янінгс).
ОДЯ: „Локомотива ч. 2329 (Льон
Чаней).
ПАЛАС: „Співачка із вулиці“.
ПАН: „Серце на вулиці“.
ПАСАЖ: Звукова версія „Тарзан по-
ходар джунглі“.
ПРОМІНЬ: „Біле пекло Піл-Палю“ та
додатки.
СТИЛЕВ: Звукова фільма „Битва над
Соною“.
УПІХА: „Остання чета“ (Конр. Файт)
„Гаразд, пластуні“!
ХИМЕРА: Звукова фільма „Чар мек-
сиканки“.

Програма радіо.

Понеділок 19 жовтня 1931.

Львівське (259,3) 16:00 Концерт. Морав-
ська Острава (263,4) 21:30 Ярослав Сте-
панко: скрипкове солю. Братислава
(278,5) 22:20 Приступна музика. Брно
(341,7) 20:30 Пісні Лондон (356,3) 21:00
Хор. Гамбург (372,2) 19:30 Збірний кон-
церт. Бухарест (394,2) 17:30 Концерт.
Берлін (419) 20:00 Веселий вечір. Хар-
ків (426) 15:00, 18:00, 20:00 Концерти.
Рим (441,2) 21:00 Легка музика. Гель-
сінгфорс (453,2) 20:00 Збірний концерт.
Лянгенберг (472,4) Хор. Прага (486,2)
20:20 Легка музика. Мільно (500,8) 19:30
Музична лавина. Бруксели (508,5) 21:45
Уривки опереток. Відень (516,4) 20:45
„День життя малої людини“. 22:40 Тан-
кова музика. Рига (524,5) 19:03 Оперет-
ка. Будапешт (530,5) 17:30 Циганська
музика. Люблін (575,8) 20:00 Військова
музика. Ленінград (1000) 15:00 Концерт.
Одеса (1071,4) 22:05 Хор. Калюндборг
(1153,8) 20:00 Збірний концерт. Москва
(1481) 21:00 „Жінка на Радянщині“. Ке-
нігсхустергавен (1634,9) 18:00 „Вогонь
і меч у розвою людства“. Париж (1724,1)
22:30 Грамофонові кружки.

Вівторок, 20 жовтня 1931.

Львівське (259,3) 16:30 Концерт. Морав-
ська Острава (263,4) 16:00 Концерт.
Братислава (278,5) 22:00 Циганська му-
зика. Брно (341,7) 22:35 Концерт. Лон-
дон (356,3) 22:55 Танкова музика. Гам-
бург (372,2) 20:00 Збірний концерт.
Бухарест (394,2) 17:00 Легка музика.
Берлін (419) 19:10 Мандоліністи. Харків
(426) 15:00, 19:00, 20:00 Концерти. Рим
(441,2) 17:30 Хор. Гельсінгфорс (453,2)
19:30 Концерт. Лянгенберг (472,4) 19:30
„Молоді безробітні“. Прага (486,2) 18:25
„Полонези на світі“. Мільно (500,8)
21:00 Збірний концерт. Бруксели (508,5)
21:00 Уривки з опереток. Відень (516,4)
20:40 Новітня музика. Рига (524,5) „Від-
людські до могил“. Будапешт (530,5)
19:00 Пісні Люблін (575,8) 20:30 Кон-
церт. Ленінград (1000) 15:00, 18:00, 19:00
Концерти. Одеса (1071,4) 20:00 Концерт.
Калюндборг (1153,8) 22:35 Мандоліністи.
22:05 Танкова музика. Москва (1481)
15:00, 17:00, 18:00 Концерти. Ке-
нігсхустергавен (1634,9) 21:40 „Один день
життя міністра“. Париж (1724,1) 21:00
Концерт.

Львівське радіо.

Неділя, 18 жовтня 1931.

Львів (380,7) 11:45 Час із Варшави.
12:10—14:20 Передачі із Варшави. 14:20
Польські пісні. 14:40 „Напряжіння ошад-
ности в хазайстві“. 15:00 Збірний кон-
церт. 15:55 Концерт для дітей. 16:40
Відчит із Варшави. 16:55 „Звуки й усмі-
хи“. 17:15 Відчит. 17:30 „Питання емі-
грантів в останню пору“. 17:45 Мандолі-
ністи 18:30 Листування. 18:50 Мандолі-
ністи 19:00 Веселля. 19:30 „Тітка ошад-
ности говорить“. 19:45—22:55 Передачі з
Варшави. 22:55 Оповідання. 23:00 Танкова
музика. Грамофонові кружки: 16:20, 17:10,
19:25.

Понеділок, 19 жовтня 1931.

Львів (380,7) 11:40 Перегляд преси.
11:55 Час із Варшави. 12:10 Про погоду
ан. 15:05—15:45 Передачі з Варшави.
16:20—18:50 Передачі з Варшави. 18:50
Веселля. 19:15 Передачі з Варшави. 19:25
„Любов звіринуного світу у великих лю-
дей“. 19:45—9:15 Передачі з Варшави.
Грамофонові кружки: 12:15, 15:15, 19:40.

Присилайте передплату!

За редакцію відповідає Олександр Костик

OVOMALTINE

Не лише діти, але й старші повинні
заживати щоденно Овомальтину. З огля-
ду на свою легкостравність є Овомаль-
тина відживчим средством неопієної вар-
тості для старших, яких органи трав-
лення нераз уже не функціонують так
справно, як у молодості, а яких організм
вимагає спеціально вартісного віджив-
лювання. Овомальтина, ви-
творена з найцінніших при-
родних продуктів, як солод,
молоко, яйця і какао, крім
цього маючи в собі вітамі-
ни і лецитину, має велику
відживчу вартість, є знаме-
нита в смаку і легка до
приправи. Овомальтина —
це енергія і засіб сил до
щоденної праці для всіх.

FABRYKA CHEMICZNO-FARMACEUTYCZNA
Dr A. WANDER, SP. AKC.
KRAKOW
PROBKI WAKSYLA SĄC BEZPLATNE

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Кооператива Української Театр у
Львові (був. ім. Тобілевича).
СТАНІСЛАВІВ:

18. X. „Про що Тирса шелестіла“.

Український Подільський Театр.

ЧОРТКІВ.

18. X. п. р. „Старички і Дичага“.

19. X. п. р. „Жінка Вампір“.

Всюкорому часі Театр виставить наро-
дню оперетку „Козачий Сватання“ і
„Жидівський Романс“.
Склада Театру 16 осіб, власна конпер-
това оркестра під пров. п. Каминця.
Просимо ласкаво Вп. п. Акторів п. Яні-
шевського і Єрофеєва подати свою адре-
су на ім'я Ю. Колоніна.

На „Рідну Школу“ зложила Вп Рідня
бл. п. о. В. Залужного, пароха в Кор-
шіві 50 — вод. замість окремих подяк
Духовенству, Установам і Громадству
за вшанування пам'яті Покійного і чи-
слених вишків співчуття. — Вп. Жертво-
давцям складає вишу подяку Головна
Управа.

З АРАЗ можна за-
мешкати 3 кі-
мнати з кухнею,
повний комфорт, ко-
ридорна система, хо-
мірне в торі або по-
зичка і доплата. —
Відомість у власни-
ка Янівська 74. 695

Д ВІ ПАННОЧКИ
або двох панів
прийм. на ставлю.
Мешкання з повним
комфортом, обсауга,
фортепіан. — Ка-
дешька 12. двері 8.
698 1-3

В ІЛІНІ бюрові,
адміністративні,
допоміжні пос. ад.
культуриного підпри-
ємства. — Згодошен-
ня письмом: Кара-
вечин. Станіславів.
Третяго Мая, 25.
677 4-4

ДРІБНІ ОГолоШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Г ОДИННИКИ тільки найліпших фа-
брик, преміальні, продає за готівку
і на рати від десятиліт з найліпшою
сторони знає фірма Іван Зельтен-
райх, Львів, пл. Маріївська ч. 5. 130

М АГІСТЕР прав. зі судовою практи-
кою шукає праці в адвоката або
нотаря — Згодошення слати до Адміні-
страції „Діло“ під „Апеліації“. 698 2-3

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Спеціаліст неауг. легенів, серця і жолука

д-р Фелікс Ган

Львів, Листопада 30.

1206 Пересвітлення Рентгеном.

Оповіщення.

Витяти!

Переховати!

З вишніми днем наші вина можна дістати в усіх
храмних колах. вин у краю по таких знижених
цінах:

Ч. 1.	„Золота ренета“ біле вибагдівне	1,25	1,25
Ч. 2.	„Золота ренета“ біле вибагдівне	2,50	1,35
Ч. 3.	„Золота ренета“ біле вибагдівне	2,75	1,45
Ч. 4.	„Vermouth“ лікувальне, десертне	3,00	1,60
Ч. 5.	„Червоне Вибагдівне“	2,50	1,35
Ч. 6.	„Червоне Мінне“	2,75	1,45
Ч. 7.	„Портвейн краєвий“ д. старе	3,50	1,85
Ч. 8.	„Томай“ біле десертне	2,50	—
Ч. 9.	„Мід Пяст“ тріфлія	4,00	2,50
Ч. 10.	„Королена Ренет“ біле загідне	2,50	1,35
Ч. 11.	„Малга Краєва“ червоне десертне	3,50	1,85
Ч. 12.	„Крушівка“ аблочина пісолодний	1,80	—
Ч. 13.	„Мадера краєва“ біле старе	3,00	1,60
Ч. 14.	„Ренета“ соя або без алыог.	1,50	0,85
Ч. 15.	„Червоне пісолодке“	1,80	—

Без огляду на знижку ціи, якість наших
вин лишається першорядною, чого доказом
Белика Золота Медала на виставі цукрових
виробів у Варшаві в вересні цього року.

Куявська Фабрика Вин
Г. Маковскі в Крушівці.

РУХАНКА гігієнічно-ритмічна

О. Суховерської

відбувається в салі „Робітничої Громади“
Ринок 8 і п.: для дітей серед. від год.
4—5, субота 5—6; для молоді второк і п-
тниця від 5—6; для панів второк і п-тниця
від 6 1/4—7 1/4. 671 3-3

Найліпшою лькотою капіталу є купівля

ПЯНІНА
високої кляси

Фабрики Й. Керитопф і Сн А. С.

Догідні умовини сплати. — Фабричний
склад: Львів, пл. Маріївська 5. (Маріїв-
ська Галерія). — На складі великий ви-
бір п'янів від 2.200 — вод. Вихіва, Ренета,
692 1-2

Звичайні Загальні Збори

Кружка „Р. Школи“ в Золочеві
відбудуться дня 31 жовтня 1931 р.
в год. 1 пополудні в салі Т-ва ім. М.
Шашкевича, з таким денним порядком:

1) Відкриття зборів. 2) Відчитання
протоколу з попередніх Заг. Зборів. 3)
Звіт Старшини з діяльності за 1930/31.
4) Звіт Управи шкіл: а) гімназії, б) на-
родної школи. 5) Звіт Контрольної Ко-
місії з внеском на абсолютну для у-
ступної Старшини. 6) Вибір нових
Старшини. 7) Вибір делегатів на За-
гальний З'їзд „Рідної Школи“ у Львові.
8) Внесок і запити.

Якщо в год. 1. не буде на салі ви-
даного статуту числа членів, то Заг.
Збори відбудуться в год. 2. того самого
дня без огляду на число присутніх чле-
нів. Усіх членів, що несплатили досі ви-
кладки, визнаємо вирішати залежності
не перед Загальними Зборами.

693 Старшина Кружка

Найбільше поширений, Ілюстрований

місячник для дітей і молоді

„НАШ ПРИЯТЕЛЬ“

виходить вже одинадцятий рік. Дос-
відилося вики 1,000,000 (мільон) прир-
ників. XI. річний почався 1. вересня та-
к, як щорічний рік.

Передплата на весь рік коштує всього 2,00 зб.

Замовлення з одночасною надісланою

грошей на адресу: „НАШ ПРИЯТЕЛЬ“

— L. W. O. W., skrytka poczt. 108. 694 1-4

Видає Видавничий Спілка „Діло“.

З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів, Ринок 10.